

Tidenes tabbe?

Herostratisk berømmelse e någe du oppnår
hvis du utføre ein ufyselige, fæle handling
– og så blir du kjent pga. negativ omtale.

Udtrykket stamme fra oldtidsbyen Efesos i nåtidens Tyrkia, der ein mann så hette Herostratos brente ner Artemis-tempelet – et av oldtidens syv underverker – i år 356 f.Kr. Han blei tatt og henretta. Han fortalte onna avhør at han gjorde det for å bli berømt for någe. Borgere av Efesos fekk ordre om å aldri nevna navnet hans, men ennå i dag e udtrykket herostratisk synonymt med det å bli kjent på grunn av någe forkastelig.

Men me kan jo slå fast at någen e òg blitt berømte for at de tabba seg ud – de gjorde ikkje akkurat någe kriminelt.

Der va stor skepsis te oljeboring på norsk sokkel blant flerne norske politikere på 1960-talet, og ein av de ska ha sagt: «Jeg skal drikke all olje som finnes i Nordsjøen.» Skål for den!

For ca 20 år siden va der ein svenske skitrenar så sa: «Sprint på ski kan ver koselig for publikum i små parkrenn, men sprint blir aldri någen VM- eller OL-øvelse.» Han har sikkert hetta øve håvet onna vinterens ski-VM i Falun.

Det e òg ein kjent sag at flerne norske forlag sa «Nei, takk» te bøgene om Harry Potter – mens någen i Cappelen Damm gnir seg i nevene...

I pophistorien fra 1960-talet e der ein person så skille seg ud når det gjelde herostratisk berømmelse. Han hette Richard Paul (Dick) Rowe.

9. november 1961 var den dagen då Brian Epstein møtte The Beatles for fyste gang. Då hadde flerne fans vært i pladebutikken hans og spurt itte singelen My Bonnie – ei plada så den engelske rockeartisten Tony Sheridan hadde spelt inn i Hamburg samen med The Beatles. Brian Epstein dro ner te klubben The Cavern samen med ein assistent for å hørre på bandet så stadig flerne snakke om. Itte at The Beatles var ferige med å spela, kom Brian Epstein backstage for å prata. De fira musikerne visste ikkje møyje om Brian, og Brian syntes slett ikkje at The Beatles va verdens beste band. Men Epstein va homofil, og mange meine at han blei forelska i John Lennon.

Et par uger seinare møtte The Beatles Brian igjen, og denne gangen tilbød han seg å bli gruppens manager. The Beatles sa ja, og de signerte ein kontrakt så ga Brian Epstein 25 % av inntektene de neste fem årå. Altså merr enn hver av de fira musikantene fekk.

Guttane i Beatles hadde heilt te nå kledd seg i skinnresser både på scenen og privat. Brian Epstein meinte at disse kostymene var modne for udskiftning – det va viktig for et eventuelt nasjonalt gjennombrudd. For Epsteins regning bytta de ud skinnplaggene med skreddersydde dresser på scenen, og så gjekk de i skinnressene privat.

Henimod jul 1961 reiste Beatles-manager Brian Epstein flerne ganger fra Liverpool te London for å få pladekontrakt te The Beatles, men han blei avvist av både Columbia, Pye, Philips og Oriole.

Nyttårsaften kjørte The Beatles te London, og sjåfør var Neil Aspinall. Han va barndomsvenn av Paul McCartney og George Harrison, og han blei seinare direktør i pladeselskapet Apple. Han tog feil av veien – det e sikkert vanskelig å fylla landets stysste motorvei inn te hovedstaden, og de brukte ti timer på turen. Då de kom frem rundt klokka 22.00, sa John Lennon: «Just in time to see the drunks jumping in the Trafalgar Square fountain.»

1. januar 1962 hadde Paul McCartney, John Lennon, George Harrison og Pete Best audition i studioet te Decca Records. Blant tilhørerne va Tony Meehan (tidligere trommis i The Shadows – nå talentspeider for Decca), A&R-assistant Mike Smith og A&R-man Dick Rowe. (A og R står for artist og repertoar.)

The Beatles spelte 15 sanger i løbet av ein times tid – tri av disse va komponert av Lennon/McCartney: Like Dreamers Do (debutsingel te The Applejacks på Decca (!) i 1964), Hello Little Girl (debutsingel te The Fourmost i 1963) og Love Of The Loved, så aldri blei udgitt.

Gutta fra Decca Records likte ikkje det de hørte, og de trodde ikkje The Beatles hadde någen fremtid i musikkbransjen. Ifølge George Harrison va det Dick Rowe så ga gruppens manager klar beskjed: «Vi liker ikke lyden deres, og gitargrupper er på vei ut, herr Epstein.»

Dick Rowe signerte ligavel ein pladekontrakt den dagen. Brian Poole & The Tremeloes hadde auditon same dag så The Beatles, og de blei visstnok foretrukke fordi de va et lokalt band, någe så ville bety mindre reiseudgifter.

Litt seinare møttes Dick Rowe og George Harrison då begge deltog i programmet Juke Box Jury. Harrison fortalte om et nytt rhythm & blues band han likte godt, og som ikkje hadde pladekontrakt ennå. Herr Rowe unngjekk å bli dobbelt herostratisk då han signerte kontrakt med The Rolling Stones mer eller mindre uden å ha hørt de spela. Så Stones kom te Decca via Beatles – with a little help from my friends...

En tape med opptag fra The Beatles sin audition hos Decca 1. januar 1962 blei funne for någen år siden og blei i desember 2012 solgt på auksjon fra The Fame Bureau te ein japanske samlar for 35.000 pund.

Men Dick Rowe likte ikkje lyden...